

УДК 316.346-053.9 : 331.102.22

Драгана Стјепановић-Захаријевски

Лела Милошевић

Филозофски факултет

Ниш

УНАПРЕЂИВАЊЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ СТАРИЈИХ ЉУДИ КРОЗ ВОЛОНТЕРСКИ РАД*

Резиме

У раду се разматра могућност унапређивања интеграције старијих људи кроз волонтерски рад као један од начина активног старења. Образлаже се хипотеза да многи старији људи, корисници услуга домског смештаја, могу учествовати у добровољним активностима и тако промовисати могућност сопственог ангажовања, што јесте препорука и захтев *Националне стратегије о старењу*. У том смислу анализирају се мотиви и оријентације старијих људи ка волонтерском раду, као и спремност Геронтолошког центра у Нишу да се бави волонтерским менаџментом.

Истраживање је показало да би ангажовање у волонтерским активностима допринело, пре свега, јачању самопоштовања код старијих људи и очувању квалитета живота у старости, а Геронтолошком центру обезбедило богаћење програма сопственог рада, што је такође у складу са препорукама садржаним у *Националној стратегији о старењу*.

Кључне речи: старији, интеграција, активно старење, волонтерски рад, домски смештај, *Национална стратегија о старењу*.

Увод

Старење, старост и квалитет живота старијих људи јесу тема која последњих година привлачи пажњу, како научника, тако и шире јавности. Сва досадашња истраживања демографа показују да се свуда у свету продужава људски век и да број остарелих расте. Изузетно брз пораст старог становништва последица је економског, социјалног и технолошког напретка. На другој страни, пад фертилитета смањује удео и број младог становништва. Старење становништва је социо-демографски процес карактеристичан како за развијене земље, тако и за земље у развоју.

Србија је још 1996. године, према међународно прихваћеним мерилима, ступила у фазу демографске старости становништва. Према попису из 2002. године у Србији живи укупно 7 498 001 становник од чега је старијих људи

* Рад са пројекта *Култура мира, идентитет и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције* (149014) који реализује Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу, а финансира Министарство науке Републике Србије. Рад је базиран на налазима емпиријског истраживања који су делимично изложени на Округлом столу *Волонтерски рад са старима и стари као волонтери* у организацији Геронтолошког друштва Србије у Београду 6. децембра 2006. поводом Међународног дана волонтера.

од шездесет и више година 1 684 289 (<http://webrzs.statserb.sr.gov.yu>). Такође је дошло до пораста индекса старења становништва, то јест односа између старијих (60 и више година) и младог становништва (до 19 година старости), што значи да је наше друштво “старо друштво”. Анализа показује да је индекс старења становништва у Србији (за период од 1948. до 2002. године) досегао алармантне вредности, јер се увећао за више од три пута.

Резултати последњег пописа (2002) показују да од 115 општина у Србији 111 спада у демографски стара подручја, а да је у том погледу најалармантнија ситуација у југоисточној Србији. У Нишу, где је реализовано истраживање, старији људи (60 и више година) чине 20,64% укупне популације.

Процес старења становништва у нашој земљи одвија се у изузетно неповољном друштвеном контексту: пад животног стандарда, пораст незапослености, веома изражена економска несигурност и неизвесност. Оно што погоршава изгледе старијих људи, је тренд убрзаног старења становништва услед ниског наталитета. Поред тога “у транзицији која је на делу, најгоре су прошле вредности на које се ослањала егзистенција низа садашњих и скорашњих генерација старих. Они су изненада бачени у стање вредносне аномије, у којој моралност губи сваки значај, а утилитарне и прагматичне вредности бескрупулозног стицања моћи и богатства постају примарне. Ова ситуација доводи до драстичног генерацијског јаза који не само да је друштвено штетан, јер продужава друштвену аномију, већ старе људе доводи у потпуну изолацију, тј. немогућност комуникације са околином” (Милић 1998:30-33).

Имајући све то у виду, живот старијих се мора посматрати свестрано и динамично уз настојање да им се обезбеди материјална и социјална сигурност. То захтева одговарајућу социјалну политику, али и систематично морално васпитање млађих за њихов однос према старијима и старости уопште. Неопходно је и научно и стручно сагледавање постојећих потенцијала за бригу о старијима, али не само у оквиру формалног система социјалне заштите, већ и у окружењу самог човека. Резултати истраживања које је реализовао Ј. Дрча (1993:48, 127-128) показују “...да за личност остарелог пажња, дружење и љубав имају велику, ако не и највећу важност. Они за остарела лица нису само потреба коју има сваки човек као друштвено биће. За њих је пажња, дружење и љубав потврда њиховог људског достојанства и идентитета личности, најважнији фактор њихове емоционалне стабилности и социјалне сигурности. И обрнуто, непостојање ових емоција и незадовољавање ових потреба у доба старости, уосталом као и у другим периодима људског живота, има изразито неповољно дејство на укупну психичку стабилност и виталност остарелог”.

Циљ савремене друштвене бриге о старијима је обезбеђивање не само спокојне, него и *активне старости*, а активна старост подразумева читаву концепцију, која према Логону (нав. пр. Дрча 1993:97) обухвата следећа правила:

- да стари буду третирани као самосталне и интегралне личности;
- да се према њима сви односе као према одраслим људима;
- да имају исте животне шансе као и остали чланови друштва;
- да самостално одлучују о даљем току властитог живота;
- да имају право на будућност;
- да имају право на рекреацију и пријатеље;
- да имају право на романтику и интензиван емоционалан живот;
- да имају право на помоћ сваког члана друштва и његово интересовање за старије;
- да имају право на професионалну помоћ стручњака у свим подручјима;
- да имају право да се буде стар, тј. специфичан.

Н. Кујунџић овим правилима додаје још једно, а то је право на *активност* и *професију* као фундаменталну концепцију активне старости.

Разрада концепције активне старости захтева: 1. интердисциплинарно проучавање старости, старења и квалитета живота старих људи; 2. унапређивање законских и нормативних аката који се односе на ову проблематику; 3. образовање кадрова за рад са старијим људима; 4. сензибилисање друштвених институција за концепцију активне старости; 5. оспособљавање старијих људи за улогу субјеката у тој концепцији.

Поставља се питање – *на који начин је могуће реализовати концепцију активне старости, а самим тим и концепцију квалитетнијег живљења у старости.*

Волонтирање као начин активног старења

Велики број истраживања у свету и код нас показао је да ванинституционални облици збрињавања старијих људи значајније утичу на очување квалитета живота у старости, јер пружају могућност старијима да што дуже функционишу у свом природном окружењу. Међутим, последњих година приметан је пораст интересовања старијих лица за институционалним облицима заштите. У домовима за старије, поред исхране и становања, обезбеђена је и здравствена заштита, а квалитет живота се унапређује културно-забавним, рекреативним и другим активностима. Веома је важно да старија особа буде активан чинилац у домском животу и да њени преостали потенцијали буду искоришћени кроз разноврсне активности, јер за превладавање социјалне изолованости значајну улогу има обезбеђивање активне позиције корисника – учешће и иницијатива, како би сваки корисник задовољио своју потребу за афирмацијом и потврдио се као личност.

Претпоставка је да многи старији људи, који су у домском смештају, могу да учествују у добровољним активностима, да брину о другима и тако *промовишу могућности сопственог ангажовања*. Један од видова тог ангажовања јесте *волонтерски рад* – “наставити бити корисан, нешто значајно радити у животу, пружити помоћ другима, значи задовољно старити” (F. Berghorn).

Волонтирање је добровољна, непрофитна и неплаћена активност, којом појединци доприносе добробити друштва пружајући помоћ другима, посебно људима у невољи. Волонтирање се јавља у различитим облицима: од традиционалних обичаја узајамне помоћи до организованог деловања читавог друштва у кризним периодима. Може бити формално, уколико је организовано и део је реализације неког пројекта, и неформално, када је реч о непосредном пружању помоћи између физичких лица. У модерном друштву значај волонтирања посматра се и са аспекта доприноса економском развоју, изградњи мира, превазилажењу кризних ситуација и заштити животне средине. Волонтирање је основа рада многих невладиних организација (НВО) и професионалних удружења. У Србији је волонтирање присутно, пре свега, у невладином сектору чије активности су допринеле и доприносе бољем разумевању и прихватању волонтеризма као значајне компоненте успешног друштвеног развоја.

Међутим, и поред чињенице да је волонтирање од великог значаја за друштво, правна регулатива у многим земљама, као и у Србији, не охрабрује овакво ангажовање. Управо због тога се у последње време све већа пажња посвећује проналажењу правних оквира за волонтирање, нарочито у земљама централне и источне Европе (у неким земљама се припремају закони о волонтирању, а у неким се покрећу иницијативе за доношење таквих закона). Експерти сматрају да је нарочито за земље у транзицији важно да се законом регулише волонтерско ангажовање, што значи и његово јасно диференцирање од плаћеног рада и радног односа, али и обезбеђивање заштите како волонтерима у обављању волонтерске активности, тако и корисницима њихових услуга од евентуалне штете.

На међународном нивоу, владе земаља чланица Уједињених нација, усвојиле су јасне критеријуме за одређивање појма “добровољни” или “волонтерски” рад. Ти критеријуми су универзални и свеобухватни:

- волонтерски рад није првенствено мотивисан стицањем добити;
- волонтерски рад не сме бити заснован на страху или присили;
- помоћ која се пружа у волонтирању усмерена је ка другој.

Европска повеља о волонтеризму (1998) одређује волонтерски рад као делатност у интересу људи, а при томе: 1. није мотивисана финансијским интересом; 2. одвија се на локалном или националном нивоу; 3. добровољна је; 4. мирољубива; 5. утемељена на личној мотивацији и слободи избора; 6. подстиче активну грађанску улогу на добробит заједнице; 7. подстиче развој људских потенцијала; 8. побољшава квалитет живљења на начелима солидарности; 9. трага за представама друштва несигурне будућности; 10. основа је развоја партнерских односа између актера система благостања; 11. подстицај је самоорганизовања људи при решавању проблема.

Препоруке и закључци међународних експертских скупова су, између осталог, допринели и утврђивању широко прихваћене дефиниције волонтера,

која гласи: “Волонтер је појединац који даје услуге у корист другог лица, по слободном избору и без накнаде“ (Билтен ЦРНПС-а). Овако утврђена дефиниција подразумева следеће:

- волонтер може да буде само појединац, а не правно лице;
- волонтер пружа услуге, а не даје ствари или новац;
- корисник услуга може да буде физичко или правно лице, као и јавност у целини, тј. општи интерес (на пример – заштита животне средине, санирање последица елементарних непогода или природних катастрофа);
- услуге се пружају по слободној вољи, без икакве принуде и без постојања законске обавезе;
- за пружене услуге се не добија накнада за рад; накнада евентуалних трошкова у вези са волонтирањем (на пример, превоз или исхрана у току рада) не сматра се накнадом за рад.

Волонтеризам се може дефинисати и као “активност коју појединци, удружења или правна лица обављају за опште добро, слободним избором и без намере стицања финансијске користи, који се не подводе под запослење, комерцијални однос или однос цивилне службе”, а волонтер као “појединац који слободном вољом ставља на располагање своје време, рад и способности, повремено или трајно, без очекивања компензације осим надокнаде за трошкове да би се обавио конкретан волонтерски посао, за добробит друштва, самостално или у оквиру неформалних или регистрованих невладиних организација или јавних установа, на националном и међународном нивоу” (Билтен ЦРНПС-а).

Истраживања показују да су мотиви за волонтерски рад различити: почев од алтруизма, односно жеље да се помогне другима без очекивања награде из спољашњих извора, преко личних интереса, односно жеље да се стекну нова познанства, да се науче нове вештине, да се продуби осећај личне вредности и самопоштовања, па до тога да се слободно време испуни друштвено корисним ангажовањем. Волонтирање, дакле, омогућава задовољавање најразличитијих потреба и представља креативну и интегришућу снагу друштва, јер афирмише оно најплеменитије у човеку – слободу, пацифизам, безбедност, правду, могућност избора, сигурност – те тако пружа могућност сваком појединцу да постане и буде одговоран члан заједнице. Волонтирањем се кроз заједнички рад стварају услови за заједнички живот, а појединцима се омогућава да покажу своје вештине и знања, да их развијају и стичу нова.

Утврђено је “да су *волонтеризам*, радно ангажовање или наставак професионалне каријере посебно значајни ‘енергајзери’ и мобилизатори јер пензионисање као статус претварају у чињеницу, догађај, критичну развојну тачку у животном циклусу појединца, нову животну структуру” (Медић 1998:68).

Досадашња сазнања показују да се волонтерским радом постиже:

- интеграција и партиципација у заједници;
- квалитетнији живот у старости;
- поштовање потреба које има популација старијих;
- достојанствено старење;
- ширење позитивне слике о старијим лицима.

На тај начин се конституише и друштво за све генерације.

Предмет истраживања

1. Намера и мотиви старијих људи (корисника услуга) да *партиципирају* у волонтерским активностима Геронтолошког центра – потенцијалног организатора волонтерског рада;

2. Волонтерска *оријентација* старијих људи (корисника услуга) према одређеним активностима.

У истраживање се пошло са потпуно јасним ставом о потреби унапређивања волонтерског рада старијих лица. Први разлог је тај што су досадашња искуства “стари као волонтери“ врло оскудна, а други разлог су препоруке и захтеви *Националне стратегије о старењу 2006-2015*, која дефинише будуће смернице у заштити старијих људи и промовише њихову партиципацију у свакодневном животу заједнице. Издвајамо неколико принципа на којима се заснива ова Стратегија (2006:5-6):

- омогућавање пуне интеграције и партиципације старијих лица у заједници;
- елиминација свих облика друштвеног занемаривања услед опадања функционалних способности у старости и инвалидности;
- промовисање интергенерацијског и интрагенерацијског трансфера, солидарности и дијалога;
- афирмисање личне одговорности.

У оквиру општег циља 2. *Стратегије* истиче се унапређење интеграције старијих људи охрабривањем њиховог *активног укључивања* у заједницу и подстицањем развоја међугенерациских односа. Као посебне активности дефинишу се *подстицање организовања волонтерског рада*, у којем би заједнички радили и млађи и старији помажући једни другима (у оквиру својих могућности) и организовање едукације и обуке у стицању вештина за самопомоћ и узајамну међугенерациску помоћ.

Циљ и задаци истраживања

Истраживање је било експлоративно, а задаци следећи:

1. утврдити заинтересованост, мотиве и став старијих према волонтерском раду;

2. утврдити конкретне активности које би старији људи могли да обављају као волонтери;

3. утврдити заинтересованост и могућности Установе (Геронтолошки центар) да организује волонтерски рад са својим корисницима.

Узорак истраживања

Истраживање је реализовано у Геронтолошком центру у Нишу,¹ новембра 2006. године, на узорку од 60 испитаника – 30 корисника Геронтолошког центра и 30 чланова Клуба (случајни избор). За прикупљање података коришћене су две врсте упитника: 1. Упитник за старија лица и 2. Упитник за установу.

Резултати истраживања

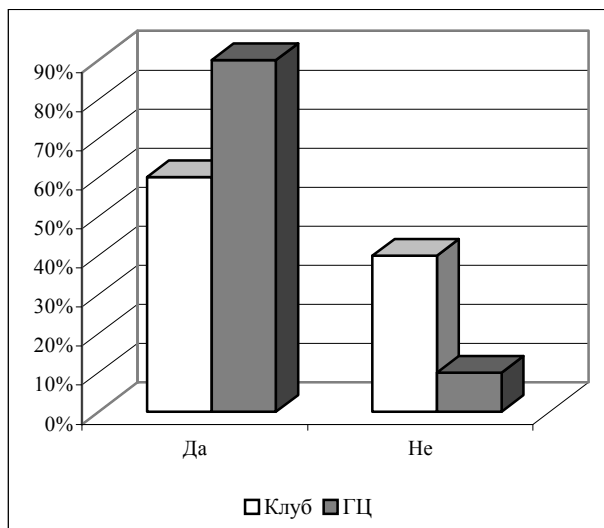
Добијени подаци на основу Упитника за установу (анкетирана је директорка Геронтолошког центра) показују да је овај Центар у Нишу имао искуства у ангажовању волонтера у различитим волонтерским акцијама, али да тренутно нема ниједног волонтера. Установа је заинтересована да партиципира у организацији тренинга о потреби волонтерског рада за своје особље и кориснике. Такође је спремна да организује конкретне волонтерске активности и обезбеди адекватан простор за те активности.

Резултати показују да *старији људи желе да волонтирају*,² с тим што је та жеља израженија код корисника Геронтолошког центра (90%) него код чланова Клуба (60%) (графикон бр. 1).

¹ Смештајни капацитет – 286 корисника; Установа пружа следеће услуге: окупљање и дружење у Клубу – преко 270 корисника (чланарина 300 динара годишње; дружење свакодневно).

² Корисници Геронтолошког центра који не желе да волонтирају, као разлог за то наводе: “имам много својих проблема и *не желим* да се бавим туђим проблемима”; “никада не бих волонтирао јер од тога нема користи (треба радити само за новац)”; с друге стране, чланови Клуба који не желе да волонтирају, као разлог наводе: “имам много својих проблема и *не желим* да се бавим туђим проблемима”; “ионако ми је пензија мала, не знам зашто бих још и волонтирао/волонтирала”; “имам много својих проблема и *не могу* да се бавим туђим проблемима”; “не могу, јер имам много обавеза”.

Графикон бр. 1: Да ли желите да волонтирате?

На питање “који су најчешћи разлози због којих бисте волонтирали“ и корисници Геронтолошког центра и чланови Клуба као најчешћи разлог наводе *пружање помоћи другима* и *преношење знања другима* (табела бр. 1 и 2).

Табела бр. 1: Разлози због којих би волонтирали корисници Геронтолошког центра (%)

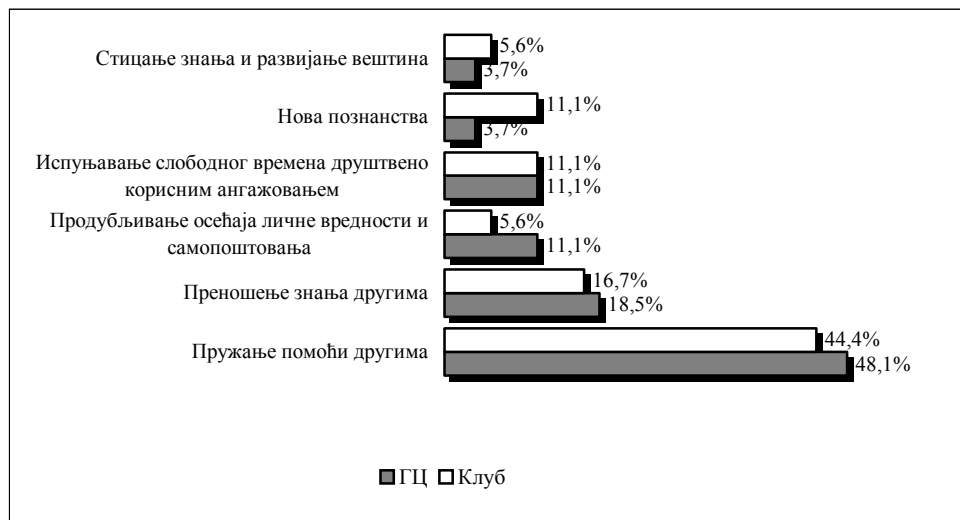
Пружање помоћи другима	51,8
Преношење знања другима	18,5
Продубљивање осећаја личне вредности и самопоштовања	11,1
Испуњавање слободног времена друштвено корисним ангажовањем	11,1
Нова познанства	3,7
Стицање знања и развијање вештина	3,7
Укупно	100,0

Табела бр. 2: Разлози због којих би волонтирали чланови Клуба (%)

Пружање помоћи другима	44,4
Преношење знања другима	16,7
Испуњавање слободног времена друштвено корисним ангажовањем	11,1
Нова познанства	11,1
Продубљивање осећаја личне вредности и самопоштовања	5,6
Стицање знања и развијање вештина	5,6
Обављање грађанске дужности	5,6
Укупно	100,0

Може се јасно уочити да постоје значајне разлике код *потребе за продубљивањем осећаја личне вредности и самопоштовања*, где duplo више корисника Геронтолошког центра, у односу на чланове Клуба, истиче управо овај разлог. Налаз упућује на кључни проблем са којим се суочава ова категорија старијих: померањем на маргине друштвених дешавања они губе дотадашњи социјални положај, а препуштањем социјалној изолацији стичу изражено осећање мање вредности. Стога, бављење волонтерским радом препознају као начин да ублаже такво осећање. С друге стране, члановима Клуба далеко су важнија нова познанства и стицање и развијање вештина (графикон бр. 2) од продубљивања осећања личне вредности и самопоштовања – што указује на то да су они сигурнији, социјализованији и самим тим спремнији да се кроз бављење волонтерским радом активније укључују у социјално окружење.

Графикон бр. 2 (упоредни): Разлози због којих бисте волонтирали

Испитаницима је било постављено и питање “које активности би могли да обављају као волонтери“ (могли су да дају већи број одговора). Корисници Геронтолошког центра на прво место стављају преношење сопственог знања и искуства другима, затим посете деци и младима са посебним потребама, а потом посете старијим и болесним суграђанима, као и укључивање у хуманитарне акције у граду (расподела хуманитарне помоћи) и заједничке активности са старијима ван Геронтолошког центра.³

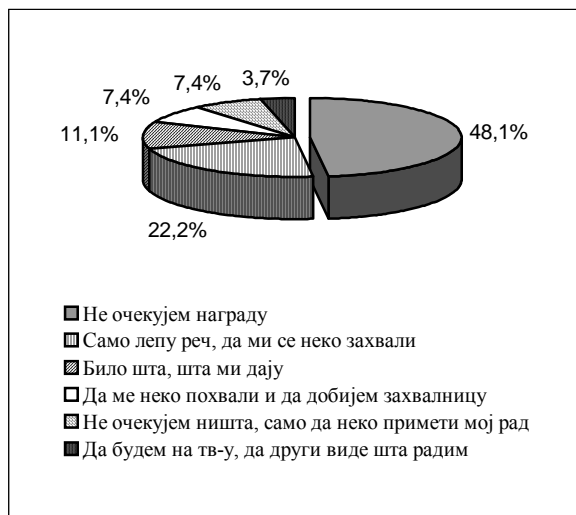
³ У знатно мањем броју наводе: учешће у промотивним акцијама културних и јавних институција у граду, нега болесника у Геронтолошком центру, активности које организује Геронтолошки центар (нпр. брање лековитог биља).

За разлику од корисника Геронтолошког центра, чланови Клуба приоритет дају укључивању у хуманитарне акције у граду (расподела хуманитарне помоћи) и посетама деци и младима са посебним потребама. Након тога, у нешто мањем броју, наводе заједничке активности са старијима ван Геронтолошког центра, учешће у промотивним акцијама културних и јавних институција у граду, посете старијим и болесним суграђанима и преношење сопственог знања и искуства другима. Уочавамо да је за њих “преношење сопственог знања и искуства“ мање битно.

Предочени налази потпуно јасно указују да се корисници Геронтолошког центра најчешће одлучују за преношење сопственог знања и искуства другима, највероватније због тога што би те активности могле да се организују и реализују у просторијама установе у којој су смештени – где се осећају сигурним и заштићеним. С друге стране, овај налаз би требало посматрати и као индикатор њихове несигурности и, у доброј мери, изолованости од спољашњих дешавања. Чињеница да корисници Геронтолошког центра желе да се баве волонтерским радом и активно контактирају са другима ипак даје наду да би јачањем њиховог самопоуздања кроз тај вид активности била ојачана и њихова жеља да закораче у свет ван домског смештаја.

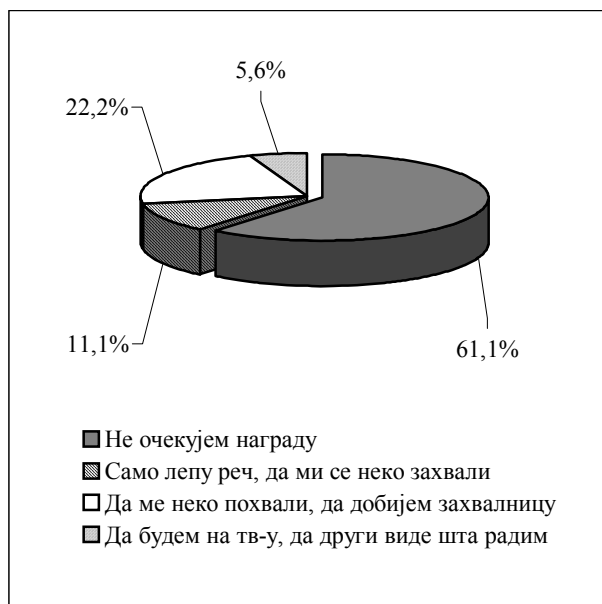
Када је у питању награда коју испитаници очекују од волонтерског рада, највећи број корисника Геронтолошког центра не размишља о награди (48,1%), неки ипак очекују да њихов рад буде примећен, похваљен, те на тај начин да и други сазнају шта то они раде (графикон бр. 3). Таква награда би сигурно била нешто што би ојачало њихово самопоуздање, што је и један од кључних разлога због чега би се укључили у волонтерски рад.

Графикон бр. 3: Коју врсту награде очекујете од волонтерског рада? (ГЦ)

Чланови Клуба, такође, не очекује никакву награду (чак 61,1%), али зато већи проценат у односу на кориснике Геронтолошког центра очекује захвалницу и жели да њихово ангажовање буде примећено од стране других (графикон бр. 4).

Графикон бр. 4: Коју врсту награде очекујете од волонтерског рада? (Клуб)

Завршна разматрања

Наше истраживање је покушало да да одговор на два конкретна питања:

- Зашто старији као волонтери?
- Зашто Геронтолошки центар као организатор таквог рада?

Полазна теза била је да побољшање квалитета живота старијих људи зависи од могућности да се баве различитим животним активностима, јер на тај начин осмишљавају свој лични живот и доприносе квалитету суживота у друштвеној заједници. Истраживање је показало да би волонтерски рад у великој мери допринео том квалитету. И још нешто: за кориснике услуга Геронтолошког центра ангажовање у волонтерским активностима не значи само пружање помоћи и преношење знања другима, него и *продубљивање осећаја личне вредности и самопоштовања*.

Геронтолошки центар би, пак, као организатор волонтерског рада добио могућност да прецизније дефинише нова подручја свога деловања, те тиме допринесе богаћењу програма сопственог рада (што јесте у складу са препорукама садржаним у *Националној стратегији о старењу*). Центар би ушао у воде тзв. *волонтерског менаџмента* обезбеђивањем успешне сарадње

међу “даваоцима“ и “корисницима“ волонтерског рада, али и ширењем мреже међуинституционалне сарадње. У ту сврху Геронтолошки центар би посебно планирао и припремао активности, актере и циљне групе волонтерског рада.

Литература

1. Дрча, Ј. (1993) *Старосћ и старење – изазови и проблем психологије*. Нови Сад: Геронтолошки центар “Нови Сад”.
2. Кујунџић, Н. (1986) “Оспособљавање друштва и појединца за активну старост” у: *Старење и старосћ*. Загреб: Геронтолошко друштво СРХ.
3. Мацура, М. (1986) “Старење становништва и популациона политика” у: *Старење и старосћ*. Загреб: Геронтолошко друштво СРХ.
4. Манојловић, П. (2001) “Организоване припреме за старост – у функцији сузбијања и превазилажења стереотипа и предрасуда према старости и старим људима”, *Геронтологија*, Београд, год. XXIX, бр.1.
5. Мартинчевић-Љумановић, Р. (1985) *Здрава и срећна старосћ*. Загреб: Сувремена геронтологија и геријатрија.
6. Милић, А. (1998) “Стари људи у процесу друштвене транзиције”, *Социјална мисао*, Београд, бр. 2.
7. Милић, А. (2002) “Старост и активност” у: *Старење и старосћ – за безбедни и активни живот*. Београд.
8. Милосављевић, Н. (1999) *Геронтологија. Старење и старосћ*. Нови Сад.
9. Пенев, Г. (2002) “Демографско старење у Србији, Европи и свету у другој половини 20. века и перспективе за 21. век” у *Старење и старосћ – за безбедни и активни живот*. Београд.
10. ***Билтен ЦРНПС-а (Центар за развој непрофитног сектора)
<http://www.ssla.oneworld.net/filemanager/download/642/bilten%20CRNPS-a.pdf>
(приступ сајту: новембра 2006. године).
11. ***Одређење волонтерског рада према Европској повељи о волонтеризму
<http://www.serbia-rettsyndrome.com/novosti/dokumenti/volonteri.pdf> (приступ сајту: новембра 2006. године).
12. ****Национална стратегија о старењу* (2006) Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије
13. ****Статистички годишњак Србије 2002*. Београд: Републички завод за статистику.
14. ****Статистички годишњак града Ниша 2003*. Ниш: Република Србија, Град Ниш – Градска управа, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине.

Dragana Stjepanović-Zaharijević
Lela Milošević

Promoting the Integration of the Elderly through Volunteer Work

Summary

The paper discusses the possibility to promote the integration of the elderly through volunteer work as one of the means of active ageing. The hypothesis is justified that many elderly, accommodated in nursery homes, can participate in volunteer activities and thus promote their own involvement, which is the recommendation and requirement of the National Ageing Strategy. In that respect, motives and orientations of the elderly for volunteer work are analyzed, as well as the readiness of Nis Geriatric Centre to pursue volunteer management.

The research has shown that involvement in volunteer activities would primarily contribute to the rise of self-esteem of the elderly and preservation of their quality of life. On the other hand, it would allow the Geriatric Centre to enrich its own activities, which is also accorded with the recommendations from the National Ageing Strategy.

Key Words: The Elderly, Integration, Active Ageing, Volunteer Work, Nursery Home Accommodation, National Ageing Strategy